

Chữ TÌNH

(Kính tặng các chị quả phụ CTSQ/VNCH).

Mỗi lần Tết đến, tôi chạnh lòng hướng về Sài Gòn mến yêu, nhưng nỗi buồn quanh quẩn rồi cũng thoảng qua, khi ngắm những bông hoa Đào đang khoe sắc dưới nắng ấm mùa xuân. Mới mẻ và hy vọng lại về, vỗ về an ủi, để qua ngày tháng tha hương trên xứ người.

Tết Việt Nam, năm nào cũng vậy, đều rơi vào mùa Valentine. Mỗi năm vào trung tuần tháng 2 dương lịch, khi còn là giáo viên ở mẫu giáo, tôi cùng đám học trò nhỏ cắt hình những trái tim màu đỏ, hoặc cho chúng sơn hình thiên thần cầm cung bắn vào

trái tim. Trái tim đỏ, bông hồng đỏ, mũi tên bắn vào quả tim, để đôi lứa yêu nhau càng thấm thiết, càng lụy vì tình. Nhưng ngoài tình yêu đôi lứa, con người còn hướng thượng, thăng hoa lên nhiều thứ tình... tình mẫu tử, tình phụ tử, tình bằng hữu, tình đồng hương, tình thầy trò, tình phu thê, tình yêu nước, tình yêu tôn giáo... Xã hội Mỹ rất hiện thực: ngày tình yêu - Valentine; ngày cho mẹ - Mother day; ngày lễ cha - Father day; ngày chiến sĩ trận vong - Memorial day; ngày cựu chiến binh - Veterans day; ngày tạ ơn - Thanksgiving. Trong những ngày này, bông hoa được trân trọng. Người Á Đông không có những ngày lễ cụ thể, nhưng khi nhớ người yêu thì tặng hoa Hồng đỏ, tặng cho bạn thì tặng hồng vàng hay hoa Lan, tặng cho mẹ người Nhật tặng bông Cúc trắng, tặng cho cha bông Hướng Dương. Ngày tết, đi chùa kính Phật... nhớ ơn cha mẹ, ông bà, thầy cô giáo... thì người ta dùng hoa Huệ, bông Trang, bông Huệ Tây, hoa Sen, Cúc Đại Đóa...

Tình cảm của con người thuộc về vô thức, tinh thần; không hình dung, không nắm bắt được; chỉ thể hiện qua hình thức tặng hoa tượng trưng. Tình cảm con người cũng thể hiện qua nhiếp ảnh: nhìn bức ảnh người thiếu phụ trẻ cầm cái thẻ bài và những giọt nước mắt ngấn dài, thể hiện tình cảm thương tiếc người chồng chết trận; nhìn hình người lính Việt Nam Cộng Hòa, da sạm nắng, mồ hôi nhễ nhại, răng cắn chót lựu đạn, đôi mắt chăm chăm nhắm vào mục tiêu, thể hiện được quyết tâm tấn công vào quân thù... Chữ tình thể hiện được tình cảm dồi dào, đa dạng nhất là ở văn chương. Tình yêu đất nước, lòng ái quốc, từ ngàn xưa đến nay... còn được nói đến trong Bình Ngô Đại Cáo của Nguyễn Trãi. Những thay đổi của cuộc đời dâu bể, đau lòng có, buồn thương có, đoạn trường có, ta chỉ ngẩn ngơ than:

*Trái qua một cuộc bể dâu,
Những điều trông thấy mà đau đớn lòng!*

Tình cảm say sưa, yêu thích mạo hiểm giang hồ của nam nhi trong thơ của Nguyễn Công Trứ:

*Chỉ làm trai nam bắc đông tây,
Cho phí sức vầy vùng trong bốn bể!*

Chữ tình trong tình bằng hữu cũng vô cùng trân quý, bằng bạc trong thơ Nguyễn Khuyến:

*Bác chẳng ở, dẫu van chẳng ở
Tôi tuy thương, lấy nhớ làm thương
Tuổi già giọt lệ như sương
Hơi đâu ép lấy hai hàng chứa chan.*

Tình bằng hữu, từ ngàn xưa đến hôm nay, là một tình cảm có lẽ cũng bền chặt keo sơn. Xa quê hương, khi gặp lại nhau, họ vẫn là tri kỷ, tri âm. Tôi không biết gì về chuyện của những chàng trai mũ đỏ xuất thân từ trường Thiếu Sinh Quân. Một năm, trên chục lần, ở nhà tôi, họ - đầu bạc, đầu đen - chụm lại bên chai bia chén trà, nói chuyện ngày xưa... Nói chuyện dài, nói hoài, không biết bao giờ mới chấm dứt. Những câu chuyện cứ lập đi lập lại, lâu dần làm tôi quen tai. Có lẽ như vậy tôi có thể nói:

- Tôi biết Thiếu sinh quân là như vậy đó!

Lần nào cũng như lần này, họ hàn huyên không biết chán. Những năm mài đũa quân ở nhà trường, kể ra trường sớm vì tuổi lớn, kể trốn trường... vì nhiều lý do, kể may mắn đỗ tú tài để không làm trung sĩ. Ôi thôi, đủ thứ chuyện! Nào là... ‘Em Tơ’, ‘Lê Ti’, cơm ‘nhà bàn’, đèn ‘phòng thủ’, cơm ‘cải thiện’... Nào là... lùn, lé, hí, đui, béo, mập, nõ, lỗ, hô, còi, lồi, nhồi, sụn, dú, cà, gà mái, vịt cồ, khi còm, các kè, rệp... Toàn là những nickname nhớ mãi, vì họ là con của mẹ Thiếu Sinh Quân.

Riêng những người vợ của những người lính xuất thân từ trường Thiếu Sinh Quân - trong tâm tình của kẻ tha hương - chúng tôi không biết gì về nhau, chúng tôi cũng không có một kỷ niệm nào ở thời thơ ấu; nhưng qua sinh hoạt, tâm sự... từ tình cảm, sự cảm thông... trở thành những ân tình, gắn liền vào trong tâm hồn của chúng tôi tự lúc nào, mà bản thân mình không biết. Chỉ khi... thích nghĩ đến nhau, thích gặp mặt, thích nói chuyện, thích chia sẻ buồn vui, mà... chị em chúng tôi thân

thiện tự lúc nào không biết. Bất kể tuổi tác: các chị có người tuổi bằng mẹ chúng tôi, nhưng các chị cũng thích xưng ‘chị’; và chúng tôi cũng không ngại, mà xưng mình là ‘em’. Chúng tôi thương cái ‘chịu thương, chịu khó’, ngưỡng mộ tình chung thủy vững lòng của một người vợ, đồng cảm với hoàn cảnh của các chị - là những người phụ nữ có chồng là quân nhân thời chinh chiến - thương thay... những con cò lặn lội bờ sông! Và chúng tôi đã gói ghém, trân trọng với nhau, kính nhường và thân thiện bằng một cái tình - nói một cách hoa mỹ văn học - đó là tình “tỉ muội”.

Xuân về ấm đẹp tình xuân, xin tặng ngàn hoa tươi thắm cho chữ ‘Tình’ thiêng liêng. Riêng tình tỉ muội, xin kính tặng các chị một bông hoa vô sắc ‘Thân Thiện’, duy nhất chỉ nở... trên vùng đất ‘Cảm Thông’.

Hát Bình Phương.

